

Verslag Overlegvergadering Verantwoordingsorgaan met Bestuur ABP gehouden op 25 januari 2018 te Rotterdam

Het publieksverslag heeft als doel om bij pensioenfondsen ABP aangesloten deelnemers, gepensioneerden en werkgevers inzicht te geven in de adviezen die het Verantwoordingsorgaan als medezeggenschapsorgaan aan het ABP Bestuur geeft over voorgenomen beleidsbeslissingen en de besprekingen die het Verantwoordingsorgaan met het ABP Bestuur voert. Voor de uitgebreide standpunten van de verschillende partijen in het Verantwoordingsorgaan wordt verwezen naar de eigen web site van de fractie's.

1. Opening en mededelingen

Mevrouw Wortmann, voorzitter ABP bestuur, opent de vergadering en heet iedereen welkom.

Mededelingen

Algemeen punt van aandacht van de zijde van het VO

De heer Van Boven, voorzitter Verantwoordingsorgaan, stelt dat het VO geïrriteerd is vanwege de communicatie van het bestuur inzake twee dossiers die vandaag staan geagendeerd. De leden van het VO zijn via de nieuwsbrief van ABP geïnformeerd over het bestuursbesluit inzake de ANW-compensatie en de commissie Beleggingen van het VO is verrast door het bestuursbesluit om te stoppen met de investeringen in tabak en kernwapens, terwijl er op dit punt overleg gaande was.

Het VO acht het van belang om - op basis van een serieuze medezeggenschapsrelatie - vooraf over bestuursbesluiten te worden geïnformeerd. Indien dit niet mogelijk is, zou een informeel telefoongesprek met de voorzitter van het Verantwoordingsorgaan wenselijk zijn.

Mevrouw Wortmann onderstreept dat het ABP bestuur onverminderd hecht aan een serieuze medezeggenschapsrelatie; dat zal ook gelden voor de samenwerking met het nieuwe VO. Zij stelt voor om de productuitsluitingen bij agendapunt 4 aan de orde te stellen; daarbij kan worden toegelicht waarom het VO niet vooraf is geïnformeerd. Met betrekking tot het afschaffen van de ANW-compensatie erkent zij dat het gepast was geweest om de voorzitter van het VO telefonisch op de hoogte te stellen van de meest recente ontwikkelingen. De reden om het VO als geheel niet vooraf te informeren zal bij het betreffende agendapunt 2 nader worden toegelicht.

Namens het ABP Bestuur worden de volgende mededelingen gedaan:

Stand van zaken uitbesteding

Mevrouw Wortmann meldt dat de herinrichting van het rechtenbeheer nog niet is afgerond; zodra dat wel het geval is, zal de SLA Rechtenbeheer en Overige dienstverlening voor advies aan het VO worden voorgelegd.

Update status waardeoverdrachten

Mevrouw Meijer, vice voorzitter Bestuur ABP, deelt de stand van zaken met betrekking tot inkomende en uitgaande waardeoverdrachten mee. Aangezien de beleidsdekkingsgraad van ABP zich sinds eind oktober boven de 100% bevindt, kunnen individuele verzoeken tot waardeoverdracht weer worden afgehandeld; voorwaarde is dat het andere bij de waardeoverdracht betrokken pensioenfonds ook een beleidsdekkingsgraad van 100% of hoger heeft. Op 1 november 2017 was er een werkvoorraad van

46.000 verzoeken tot inkomende waardeoverdrachten; voor al deze verzoeken zijn opgaves gevraagd bij de overdragende pensioenuitvoerders. In totaal 13.000 verzoeken kunnen nog niet worden afgehandeld aangezien het overdragende fonds een te lage beleidsdekkingsgraad heeft. Er zijn inmiddels 50 inkomende waardeoverdrachten volledig afgerond. APG heeft toegezegd dat de volledige voorraad verzoeken binnen negen maanden zal zijn afgehandeld. Dat heeft geen vertragend effect op nieuwe verzoeken.

Op de vraag of waardeoverdrachten doorgang kunnen vinden als de beleidsdekkingsgraad weer onder de kritieke grens zakt, antwoordt het ABP bestuur, dat dit afhankelijk is van het stadium waarin de waardeoverdracht verkeert. Hij bevestigt dat de deelnemer hierop geen invloed heeft.

2. Gang van zaken afschaffen ANW-compensatie

Communicatie omtrent het afschaffen de ANW-compensatie

Mevrouw Meijer, vice voorzitter Bestuur ABP, wijst erop dat het afschaffen van de ANW-compensatie deel uitmaakt van het proces van complexiteitsreductie, een traject dat al een tijd loopt. Het bestuur was verheugd met het besluit dat sociale partners op 6 juli 2017 hebben genomen en heeft vervolgens de aandacht verlegd naar de Defensie-regeling. In het kader van het proces dat tot besluitvorming op 6 juli 2017 heeft geleid, is aan de orde gekomen wat er met schrijnende gevallen zou moeten gebeuren; sociale partners hebben daarop ook aangedrongen. De communicatie over de aanpassingen in de pensioenregeling per 1 januari 2018 heeft in het najaar van 2017 tot veel commotie geleid. Achteraf had het bestuur na het besluit van 6 juli 2017 meer aandacht moeten besteden aan het in beeld brengen van de effecten en is er te weinig tijd ingeruimd om tijdig en zorgvuldig te communiceren met deelnemers. De late bekendmaking heeft ook vragen opgeroepen. Het bestuur heeft zich onvoldoende rekenschap gegeven van de gevolgen voor individuele deelnemers, hoewel dit wel in de stukken aan de orde is gesteld. Het bestuur evalueert kritisch hoe het proces is verlopen.

Het ABP heeft ervoor gekozen om in het televisieprogramma Radar te erkennen dat de communicatie over het afschaffen van de ANW-compensatie tekort is geschoten. Sindsdien heeft er veelvuldig contact met sociale partners plaatsgevonden; dit heeft geleid tot het verzoek om de termijn om gebruik te kunnen maken van de ANW-compensatie uit te breiden. Vervolgens heeft het ABP dit in korte tijd geconcretiseerd om deelnemers snel de gevraagde duidelijkheid te kunnen bieden. Daarmee zijn de belangrijkste problemen opgelost, zonder de complexiteitsreductie teniet te doen.

Het VO vraagt wat er in de aanloop naar de besluitvorming van 6 juli 2017 is gebeurd? Is er naast het inventariseren van de financiële en juridische consequenties aandacht geweest voor de risico's, impact op de deelnemers, de reputatie van het fonds en de communicatie met deelnemers?

De voorzitter bevestigt desgevraagd dat er weliswaar sprake was van een besluit van de Pensioenkamer, maar dat hieraan uitvoerig contact met het bestuur van het ABP is voorafgegaan.

De voorzitter van de Communicatie Commissie vraagt welke lessen het bestuur heeft getrokken uit de problemen van een aantal jaren geleden met het afschaffen van de AOW partnertoeslag.

Hoe kan het dat er weer een vergelijkbare situatie is ontstaan? Daarnaast wijst de voorzitter van de Communicatie Commissie erop dat het Verantwoordingsorgaan veel (schrijnende) brieven heeft ontvangen en dat uit commentaar op diverse fora blijkt dat er sprake is van onrust onder de deelnemers van het ABP. Het betreft onbekendheid met de regeling vanwege een tekort aan communicatie en boosheid over zowel de late communicatie als de weinig empathische toon in de brief aan deelnemers. Ook bestaat er onrust over de onbetrouwbaarheid van het ABP; deelnemers stellen niet meer te kunnen rekenen op waar ze dachten recht op te hebben. Daarnaast krijgen deelnemers op zoek naar alternatieven te maken met hoge premies. Het algemene beeld onder deelnemers is dat het ABP iets van hen afneemt, terwijl de premies stijgen en er geen indexatie wordt verleend. Vanuit het

Verantwoordingsorgaan is aan deelnemers toegezegd om bovengenoemde perspectieven met het bestuur te delen.

Mevrouw Meijer, vice voorzitter Bestuur ABP, verheldert dat in het kader van het akkoord van 6 juli 2017 een analyse van de complexiteit van onder meer de ANW-compensatie aan de orde is gekomen; daarbij is ingezoomd op de individuele gevolgen voor deelnemers. In het vervolg is te weinig aandacht aan dit aspect besteed. Het is duidelijk dat er te weinig aandacht voor de risico's en het reputatiemanagement is geweest en dat er te weinig is geleerd van de problemen met het AOW partnertoeslag. ABP heeft zich te veel laten meenemen door tijdsdruk en het is lastig geweest dat sociale partners eerst besluiten moesten nemen en dat aanvankelijk nog niet op alle onderdelen hadden gedaan.

Dat sociale partners een weloverwogen besluit hebben genomen en dat met het afschaffen van de ANW-compensatie het nabestaandenpensioen op onderdelen is verhoogd, raakt ondergesneeuwd door de aandacht voor de negatieve effecten voor individuele deelnemers; dat is logisch en jammer. Het bestuur erkent dat de toon van de brief niet passend is geweest en dat de wijziging van de regeling te laat is aangekondigd.

De heer Wiesemann, medewerker bestuursbureau ABP, verduidelijkt dat voorafgaand aan het middelloon-akkoord van 6 juli grondige analyses zijn uitgevoerd die met sociale partners zijn besproken. Op een aantal dossiers – nabestaandenpensioen, pensioen bij arbeidsongeschiktheid en werkloosheid, ANW-compensatie, eindloonregeling Defensie – is vastgesteld dat complexiteitsreductie noodzakelijk was. Daar kwam later de verhoging van de (fiscale) pensioenrichtleeftijd van 67 jaar naar 68 jaar bij. In het kader van het afschaffen van de ANW-compensatie is de impact op deelnemers geanalyseerd en zijn alternatieven overwogen. Na het akkoord van 6 juli 2017 is de aandacht verlegd naar de dossiers waarvoor nog geen overeenstemming was bereikt met de ambitie om alle wijzigingen in een keer te communiceren. Het communicatietraject omtrent de middelloonregeling, inclusief het afschaffen van de ANW-compensatie, is naar de achtergrond verdwenen en te laat gestart. Een tijdige communicatie had deelnemers in staat kunnen stellen met voldoende tijd een passend besluit te nemen. Dat neemt niet weg dat het afschaffen van de ANW-compensatie inhoudelijk een weloverwogen besluit van sociale partners is geweest.

Mevrouw Wortmann stelt dat naar aanleiding van vragen en kritische opmerkingen uitvoerig en openhartig is gecommuniceerd; ABP beschouwt de wijze waarop over het afschaffen is gecommuniceerd zelf ook kritisch. Juist de problemen met de AOW-partnertoeslag hebben - vanwege de complexiteit en de onderlinge afhankelijkheid van gegevens - de aanleiding gevormd om werk te maken van complexiteitsreductie. Het betreft ingewikkelde vraagstukken. De complexiteit blijkt ook uit het feit dat medewerkers van het Klant Contact Center minimaal een HBO-opleiding moeten hebben afgerond. Er wordt naar gestreefd om de communicatie meer vanuit de deelnemer in te richten. Uit de ANW-problematiek blijkt hoe hard het nodig is om de communicatie te verbeteren. Het bestuur zal hierop terugkomen, onder meer op basis van de uitkomsten van de evaluatie.

De LvOP, dankt het bestuur voor de heldere toelichting. De LvOP vraagt in hoeverre het bestuur vanuit het oogpunt van representativiteit deelnemers heeft geraadpleegd die niet bij een vakbond zijn aangesloten; de vraag is of dit punt bij de verbetering van de communicatie kan worden betrokken. Daarnaast vraagt de LvOP hoe het bestuur de risico's met betrekking tot de complexiteit van andere dossiers - zoals het VPL-dossier - binnen de perken wil houden.

De CMHF / AC / FOG-ABP, stelt dat de inhoudelijke communicatie over het afschaffen van de ANW-compensatie niet toereikend is geweest en dat veel deelnemers onnodig ongerust zijn gemaakt. Informatie via diverse kanalen heeft daartoe bijgedragen; het ontbrak aan adequate informatievoorziening op de website.

Mevrouw Wortmann stelt dat ABP niet over alle relevante gegevens beschikt om deelnemers gericht te informeren. Zij wijst erop dat de uitzending van Radar en allerlei berichten in de media ook veel vragen bij deelnemers hebben opgeroepen; bij telefonisch contact met ABP bleken de wijzigingen voor veel van hen niet van toepassing te zijn.

De heer Hellendoorn, hoofd communicatie bestuursbureau ABP, verheldert dat de brief van december is verzonden aan actieve deelnemers en gepensioneerden van wie bekend is dat ze een partner hebben die nog niet voor AOW in aanmerking komt. Hij erkent dat sommige deelnemers de juiste informatie niet hebben kunnen vinden.

De fractievoorzitter van de CMHF / AC / FOG-ABP, meldt dat ze na geluiden van deelnemers over de slechte bereikbaarheid van het Klant Contact Center van ABP na de periode van de grootste commotie zelf de proef op de som heeft genomen; de wachttijden bleken toen veel langer dan aangekondigd aan het begin van de wachttijd. De slechte bereikbaarheid maakt het lastig om informatie in te winnen.

In reactie op de opmerkingen van het VO stelt mevrouw Meijer, vice voorzitter Bestuur ABP, dat het onvermijdelijk is dat de aandacht van de deelnemers zich richt op aspecten die niet goed zijn geregeld; als dat eenmaal het geval is, kan het proces moeilijk ten goede worden gekeerd. Het is essentieel dat ABP uit dit feit de nodige lessen trekt. Daarbij is het van belang dat de juiste mensen worden bereikt en de juiste toon wordt geraakt. Wat betreft de wachttijden; het ABP streeft naar voldoende bezetting, maar dat is niet in alle gevallen mogelijk. Met name door de grote media-aandacht liepen de wachttijden flink op.

Mevrouw Wortmann vult aan dat met APG zal worden afgestemd over verschillen tussen de aangekondigde wachttijd en de daadwerkelijke wachttijd. Daarnaast verduidelijkt zij dat de mogelijkheden om de inzet van medewerkers op te schalen vanwege de complexiteit van de materie beperkt is.

De werkgeversfractie acht het van belang dat ABP tijdig met werkgevers afstemt over besluiten en maatregelen; zo zou bijvoorbeeld het call center van de politie beter in staat worden gesteld om pensioenvragen van werknemers te beantwoorden. Werkgevers investeren veel tijd en energie in de pensioencommunicatie en vragen om daarbij adequaat te worden geïnformeerd.

Mevrouw Wortmann verduidelijkt dat ABP met het VSO communiceert en niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor verdere doorgeleiding van informatie. Zij wijst erop dat in oktober 2017 slechts een aantal sectoren bereid was om een oplossing voor de ANW-problematiek te bieden; nu zijn dat meer sectoren. ABP kan alleen doorverwijzen.

De werkgeversfractie erkent dat ABP het probleem van pensioencommunicatie door werkgevers niet kan oplossen, maar heeft dit punt willen benoemen om de nadere consequenties van de wijze van communicatie aan te duiden.

Ten aanzien van het punt van de LvOP stelt mevrouw Meijer, vice voorzitter ABP bestuur, dat het bestuur ernaar streeft om zo uitgebreid, adequaat en individueel mogelijk te communiceren; het zal nog vele stappen vergen om de communicatie op het gewenste niveau te brengen. Sociale partners zijn voor ABP het eerste aanspreekpunt, aangezien zij de regeling bepalen. Het bestuur kan overwegen om in de toekomst ook andere belanghebbenden bij de vormgeving van oplossingen te betrekken.

Mevrouw Wortmann acht het voor toekomstige besluitvorming van belang dat niet alleen de ruimte aan sociale partners wordt geboden om tot overeenstemming te komen en aan APG om wijzigingen in de systemen te verwerken, maar dat ook voldoende tijd voor ABP wordt gereserveerd om adequaat te communiceren naar aanleiding van de genomen besluiten.

De ACOP stelt aanvankelijk te hebben verondersteld dat er in het kader van de besluitvorming geen toereikende impactanalyses waren gemaakt, en acht het zorgwekkend te vernemen dat de informatie wel beschikbaar was, maar dat er in de communicatie geen gebruik van is gemaakt. Hij vraagt wanneer het bestuur op dit punt verbetering verwacht.

Mevrouw Wortmann zegt toe dit punt in het kader van de evaluatie aan de orde te stellen.

Recente maatregelen van het bestuur

Naar aanleiding van de vele vragen die er gesteld zijn over de afschaffing van de ANW-compensatie heeft het bestuur besloten om de afschaffing van de ANW compensatie uit te stellen tot 1 mei 2018. Daarna geldt nog een uitzonderingsregeling. Om hiervoor in aanmerking te komen wordt verwezen naar de site van ABP: <https://www.abp.nl/pensioen-bij-abp/anw-compensatie.aspx>

De heer Van Boven, voorzitter Verantwoordingsorgaan, vraagt om een schorsing van de vergadering, zodat de fracties van het VO een standpunt kunnen bepalen.

Afronding

Nadat mevrouw Wortmann de vergadering heeft heropend, stelt de heer Van Boven dat het VO het meest is geschrokken dat in de communicatie over het afschaffen van de ANW-compensatie te weinig gebruik is gemaakt van uitgevoerde analyses. Het VO wacht het nader onderzoek af en zal het verloop van het ANW-communicatietraject betrekken bij het oordeel over het ABP jaarverslag 2017.

De voorzitter begrijpt dit, maar stelt dat het bestuur pas conclusies wil trekken, nadat alle betrokkenen zijn bevestigd. Het bestuur zal de leerpunten met het VO bespreken.

3. Advies aanvraag Jaarplan Communicatie 2018

Op voorstel van het VO wordt besloten om de behandeling van de adviesaanvraag Jaarplan Communicatie 2018 uit te stellen tot de volgende overlegvergadering.

4. Toelichting besluit ABP bestuur om te stoppen met investeringen in Tabak en Kernwapens

De heer Den Uyl, bestuurslid ABP, geeft een toelichting op het besluit van ABP. Tot nog toe was het uitsluitingsbeleid van ABP voornamelijk gericht op het gedrag van ondernemingen en niet op specifieke producten. In het verleden zijn in overleggen met het VO de investeringen in tabaksproducenten aan de orde gekomen. Ook hebben ABP-stakeholders zoals de UMC-s deze investering ter discussie gesteld en hebben diverse pensioenfondsen en andere institutionele beleggers hun beleid ten aanzien van investeringen in tabak al eerder aangepast. Het bestuur achtte het van belang om een beleid gebaseerd op objectieveerbare criteria te kunnen formuleren; het beleid is ontwikkeld en is gebaseerd op vier criteria. Daarnaast moest ABP zorgvuldig omgaan met de implementatie van het beleid; er moest een keuze worden gemaakt om eerst de investeringen terug te trekken of eerst het beleid te communiceren. De eerste optie leek onhaalbaar, aangezien het lastig zou blijken de operatie geheim te houden. Bij de keuze om eerst te communiceren en vervolgens pas het beleid uit te voeren was er sprake van koersgevoelige informatie. Het was daarom van belang om in één keer met het nieuws naar buiten te treden en intern ook zeer beperkt over dit besluit te communiceren. Bovendien moest rekening worden gehouden met het feit dat met andere fondsen moest worden overlegd over het aanpassen van de voorwaarden van gemeenschappelijke beleggingsfondsen. Het ABP-bestuur is van mening dat het besluit op een tijdig moment is genomen, zodat is voorkomen dat de maatschappelijke druk te hoog zou oplopen.

De voorzitter van de Commissie Beleggingen van het VO stelt dat de commissie door het bericht is

overvallen, terwijl de voor- en nadelen van belegging in de betreffende producten nog werden uitgewerkt. Hij vraagt waarom het bestuur een besluit heeft genomen zonder te overleggen, terwijl bekend was dat de Commissie Beleggingen volop actief was.

De heer Den Uyl, bestuurslid ABP, erkent dat het vervelend moet zijn geweest om door dit nieuws overvallen te worden. Het bestuur was vanwege de wettelijke richtlijnen voor koersgevoelige informatie gedwongen om terughoudend te communiceren. Hij benadrukt dat de eerdere bijdragen en kritische vragen van het VO een rol hebben gespeeld bij het ontwikkelen van een nieuw afwegingskader. Het zou niet eenvoudig zijn geweest om het besluit gedurende een lange periode binnenskamers te houden.

Mevrouw Wortmann stelt te hebben verwacht dat het VO zich met het besluit gehoord zou voelen.

De ACOP-fractie antwoordt dat de vragen van het VO met name betrekking hebben op het proces, maar dat de ACOP tevreden is met de inhoud van het besluit. Het VO was graag vooraf geïnformeerd over het besluit.

Volgens Mevrouw Wortmann was het van belang dat iedereen gelijktijdig zou worden geïnformeerd; dat geldt zelfs voor de portfoliomanagers van APG die handelen in tabak.

De LvOP-fractie is van mening dat het terugtrekken van een investering van 3,3 miljard uit tabak en kernwapens - gedurende een jaar - nauwelijks invloed zou hebben op de markten. Daarnaast lijkt het erop dat het bestuur het VO onvoldoende vertrouwen schenkt om een persbericht van tevoren te delen.

Mevrouw Wortmann wijst erop dat er zoveel mogelijk gelijktijdig is gecommuniceerd; de achtergrond daarvan is door de heer Den Uyl toegelicht. Zij vraagt in hoeverre het VO behoefte heeft aan een inhoudelijke toelichting.

De LvOP-fractie antwoordt dat de dialoog over het bestuursbesluit binnen het VO nog loopt. Het zou beter zijn om deelnemers zelf de gelegenheid te bieden om keuzes te maken. Daarnaast stelt de LvOP de vraag of productuitsluitingen als nieuw beleid moet worden beschouwd, aangezien het VO in dat geval om advies zou moeten worden gevraagd.

De heer Den Uyl, bestuurslid ABP, stelt dat het besluit van het bestuur met betrekking tot deze productuitsluitingen niet adviesplichtig is. Het bestuur bespreekt het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen graag met het VO, maar hoeft hierover geen formeel advies aan het VO te vragen. De gevolgde werkwijze is dat er zo mogelijk wordt overlegd.

De ACOP-fractie stelt het met dit standpunt oneens te zijn. Twee jaar geleden heeft het VO advies uitgebracht over het STIP; daarbij was het uitgangspunt dat de VN Global Compact principes zouden worden gevolgd. De uitgesloten clusterbommen en landmijnen maakten hiervan deel uit. Het ontwikkelen van een eigen set criteria vormt een aanvulling op het beleidsplan; deze beleidswijziging is adviesplichtig. Daarnaast is het begrijpelijk dat de koersgevoelige informatie niet breed is gedeeld.

Volgens de heer Den Uyl, bestuurslid ABP, is het STIP een meerjarig beleggingsplan; dit verandert niet door de toevoeging van een aantal uitsluitingscriteria. Het STIP is met name gericht op het vaststellen van de weging waarmee in specifieke beleggingscategorieën wordt belegd.

De ACOP-fractie wijst erop dat bij de behandeling van het STIP de toevoeging van het beleid Verantwoord beleggen als fundamentele koerswijziging werd beschouwd; een verandering van het beleid Verantwoord beleggen zou daarom ter advisering aan het VO moeten worden voorgelegd. De LvOP onderschrijft deze zienswijze.

Mevrouw Wortmann stelt voor om de discussie op een later moment voort te zetten.

De heer Van Boven, voorzitter van het VO, is het hiermee eens, en benadrukt dat het VO het standpunt van het bestuur niet formeel onderschrijft.

5. Verslag overlegvergadering Bestuur met VO d.d. 23 november 2017

Pagina 2, mededelingen

De LvOP-fractie wijst erop, zoals eerder opgemerkt onder agendapunt 1, dat de instroom- en uitstroomcijfers van de waardeoverdrachten die mevrouw Meijer vandaag heeft gedeeld, niet overeenkomen met de cijfers zoals tijdens de vorige vergadering genoemd.

Dit punt zal schriftelijk worden beantwoord.

Pagina 3, adviesaanvraag P&I-nota 2018

De LvOP-fractie stelt in de verslaggeving zijn opmerking te missen dat circa een miljoen deelnemers VPL-premie afdragen, terwijl bij benadering nog slechts 500.000 deelnemers in aanmerking komen voor de inkoop van voorwaardelijk pensioen.

De gemaakte opmerking zal aan het verslag worden toegevoegd.

Actiepuntenlijst

De LvOP-fractie, mist de ABTN op de lijst; het actiepunt is afgevoerd, terwijl het nog moet worden uitgevoerd.

Dit punt zal aan de actielijst worden toegevoegd.

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter van de Commissie Financiën wijst erop dat de Algemene Verordening Gegevens (AVG) directe werking als wet heeft. De voorzitter van de Commissie vraagt in hoeverre ABP en APG deze verordening al hebben geïmplementeerd en of het VO daarover kan worden geïnformeerd. De voorzitter stelt voor dat het bestuur een toelichting geeft in een gezamenlijke sessie van de commissies Financiën en Algemeen, conform de wijze waarop het VO is geïnformeerd over de compliance. De voorzitter van de commissie Financiën herhaalt dat de bescherming van - onder meer - de persoonlijke gegevens in het kader van de coulancregeling goed moet worden gewaarborgd.

Mevrouw Mulder, bestuurslid ABP, licht toe dat de verwerking van de persoonsgegevens bij APG is belegd en dat het bestuursbureau de uitvoering monitort. Over de stand van zaken wordt regelmatig in de auditcommissie gerapporteerd. Toegezegd wordt een kennissessie van de commissies Financiën en Algemeen te organiseren.

Het VO stelt twee vragen naar aanleiding van het activiteitenoverzicht van de Raad van Toezicht:

1. In hoeverre zal het VO op de hoogte worden gebracht van de toekomstoriëntatie van APG?
2. Kan het VO worden geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie van het ABP-bestuursmodel?

Mevrouw Beuken, directeur bestuursbureau ABP, licht toe dat ABP momenteel de missie en kernwaarden herijkt, dat gebeurt eens per drie jaar in aanloop naar de presentatie van een nieuw strategisch plan; dit plan moet eind 2018 worden vastgesteld en zal conform procedure aan het VO

worden voorgelegd. Voor die tijd zal de ontwikkeling van het strategisch plan in een themasessie met het VO worden gedeeld. In het kader van de ontwikkeling van een strategisch plan moet ook worden vastgesteld of APG in staat is om de plannen uit te voeren; daarom volgt ABP de ontwikkelingen bij APG.

De heer Van Zijl, vice voorzitter Bestuur ABP, meldt dat het bestuur heeft geëvalueerd hoe het huidige bestuursmodel functioneert; daarbij is vastgesteld dat het model nu niet hoeft te veranderen. Ondertussen wordt een ander model met verwantschap aan het huidige model verkend; als dat leidt tot nieuwe inzichten, zal het VO daarbij worden betrokken.

De fractie CMHF / AC / FOG-ABP stelt twee vragen:

1. Investeert het ABP ook in Munt Hypotheken? In een artikel in het Algemeen Dagblad wordt gesteld dat deze nieuwkomer op de hypotheekmarkt zich niet aan de strenge kapitaaleisen die gelden voor banken, hoeft te houden, terwijl tijdens de kredietcrisis is gebleken dat dit een belangrijk risico heeft gevormd.
2. In hoeverre behoort een alternatief voor de ANW-compensatie op basis van een regeling in bijlage K tot de mogelijkheden? Is het ABP van plan deelnemers hierover te informeren?

Mevrouw Wortmann deelt mede dat het ABP niet in Munt Hypotheken investeert.

De heer Wiesemann, medewerker bestuursbureau ABP, verheldert dat bijlage K onder meer oud overgangsrecht omvat; het hangt van de persoonlijke situatie bij pensionering af of een deelnemer daarop aanspraak kan maken. In de aanspraken van bijlage K bestaat een koppeling met de ANW-compensatie, wat betekent dat deze aanspraken bij het afschaffen van de ANW-compensatie voor sommige deelnemers hoger kunnen uitvallen. Het is moeilijk te zeggen of dit impliceert dat gepensioneerden dit moeten (laten) uitrekenen voordat zij een besluit over herverzekering nemen.

De fractie CMHF / AC / FOG-ABP vraagt vervolgens hoe deelnemers kunnen weten om welk bedrag het gaat als de informatie niet terug te vinden is op mijn.abp.nl en ook niet op UPO's heeft gestaan? Mevrouw Wortmann antwoordt dat deelnemers dan om een individuele berekening kunnen vragen.

Mevrouw Wortmann dankt alle VO-leden voor hun inspanningen en het stellen van hun kritische vragen, met name in het kader van het afschaffen van de ANW-compensatie en sluit vervolgens de vergadering.